

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. syyskuuta 2017
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2013/0304 (COD)

10537/17
ADD 1

CORDROGUE 86
DROIPEN 91
JAI 624
SAN 265
CODEC 1103

EHDOTUS NEUVOSTON PERUSTELUIKSI

Asia: Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIN antamiseksi neuvoston puitepäättöksen 2004/757/YOS muuttamisesta uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämiseksi huumausaineen määritelmään ja neuvoston päätöksen 2005/387/YOS kumoamisesta

– *Ehdotus neuvoston perusteluiksi*

I JOHDANTO

Komissio esitti 17. syyskuuta 2013 ehdotuksen direktiiviksi puitepäättöksen 2004/757/YOS muuttamisesta ('direktiiviehdotus') ja ehdotuksen asetukseksi uusista psykoaktiivisista aineista ('asetusehdotus').

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa direktiiviehdotuksesta ja asetusehdotuksesta 21. tammikuuta 2014.

Euroopan parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa direktiiviehdotukseen ja asetusehdotukseen täysistunnossaan 17. huhtikuuta 2014.

Pysyvien edustajien komitea päätti 27. toukokuuta 2015, että asetusehdotusta koskevia keskusteluja ei tulisi enää käydä käyttäen oikeusperustana SEUT 114 artiklaa (joka liittyy sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseen), vaan SEUT 83 artiklan 1 alakohtaa (rikosoikeus).

Pysyvien edustajien komitea kävi 6. huhtikuuta 2016 uuden keskustelun, jonka aikana oikeusperustan vaihtaminen SEUT 83 artiklaksi direktiivin muodossa otettiin jälleen esille, ja komissiota pyydettiin esittämään muutosehdotus Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA) perustamisasetukseen ja lisäämään asetukseen varhaisvaroitusjärjestelmää sekä riskiarviointia koskevat säännökset.

Komissio esitti 30. elokuuta 2016 tällaisen asetusehdotuksen EMCDDA-asetuksen muuttamisesta, ja sitä tarkasteltiin edelleen horisontaalisen huumausainetyöryhmän kokouksissa 7. syyskuuta 2016, 21.–22. syyskuuta 2016, 11.–13. lokakuuta 2016 ja 9. marraskuuta 2016.

Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) hyväksyi istunnossaan 8. ja 9. joulukuuta 2016 yleisnäkemyksen direktiiviehdotuksesta (asiak. 14810/1/16 REV) ja asetusehdotuksesta (asiak. 14809/1/16 REV 1).

Neuvosto antoi samassa yhteydessä puheenjohtajavaltiolle toimeksiannon aloittaa Euroopan parlamentin kanssa neuvottelut, jotta direktiiviehdotuksesta ja asetusehdotuksesta päästäisiin yhteisymmärrykseen ensimmäisessä käsittelyssä.

Maltan puheenjohtajakaudella pidettiin kolme trilogia. Lopulliseen kompromissiin päästiin 29. toukokuuta 2017, ja direktiiviehdotuksen ja asetusehdotuksen tekstit siinä muodossa kuin ne ovat toimielinten välisten neuvottelujen päätyttyä (asiak. 9567/17 ja 9566/17) toimitettiin pysyvien edustajien komitealle 31. toukokuuta 2017.

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE) äänesti 8. kesäkuuta 2017 direktiiviehdotuksesta ja asetusehdotuksesta ja hyväksyi niiden tekstit siinä muodossa kuin ne ovat toimielinten välisten neuvottelujen päätyttyä. LIBE-valiokunnan puheenjohtaja Claude MORAES osoitti pysyvien edustajien komitean puheenjohtajalle kirjeen, jossa todetaan, että jos direktiiviehdotuksen teksti toimitetaan virallisesti Euroopan parlamentille neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantana säädösehdotukseen, hän suosittelee LIBE-valiokunnan jäsenille ja sen jälkeen täysistunnolle, että neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta hyväksyttäisiin tarkistuksitta parlamentin toisessa käsittelyssä sen jälkeen, kun kummankin toimielimen lingvistijuristit ovat tarkistaneet tekstin.

Neuvosto (yleiset asiat) pääsi 20. kesäkuuta 2017 poliittiseen yhteisymmärrykseen direktiiviehdotuksesta. Lingvistijuristit ovat sittemmin tarkistaneet direktiiviehdotuksen ja asetusehdotuksen tekstit.

II TAVOITE

Unionissa tulee jatkuvasti esiin uusia psykoaktiivisia aineita, joilla jäljitellään YK:n yleissopimusten nojalla valvottujen aineiden vaikutuksia, ja ne leviävät nopeasti. Eräät uudet psykoaktiiviset aineet aiheuttavat vakavia kansanterveydellisiä ja sosiaalisia riskejä. Direktiiviehdotuksen ja asetusehdotuksen tarkoituksena on puuttua tällaisiin uusiin psykoaktiivisiin aineisiin EU:n tasolla nopeammin ja tehokkaammin kuin nykyisessä järjestelmässä, joka perustettiin neuvoston päätöksellä 2005/387/JHA.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYSOINTI

Direktiiviehdotuksen ja asetusehdotuksen useista kohdista oli tarpeen keskustella perusteellisesti yhteisymmärrykseen pääsemiseksi. Näitä olivat: delegoitujen / täytäntöönpanosäädösten käyttö kaikkein vaarallisimpien uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämiseksi huumausaineen määritelmään, kansallisten toimenpiteiden toteuttamisen määräaika ja kriteerit riskinarviointiraportin laatimiseksi.

Delegoidut säädökset

Toimielinten välisissä neuvotteluissa pääkysymykseksi nousi uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttäminen huumausaineen määritelmään delegoiduilla tai täytäntöönpanosäädöksillä. Neuvoston kanta oli, että täytäntöönpanosäädökset ovat paras väline tähän tarkoitukseen, kun taas parlamentti toi esiin, että tämä asia liittyy läheisesti kansalaisten terveyteen ja että parlamentin syrjäyttäminen päätöksenteosta ei ole asianmukaista. Parlamentti pyysi saada osallistua päätöksentekoon, joka koskee uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämistä huumausaineen määritelmään. Toimielinten välisten pitkäköjen neuvottelujen jälkeen neuvosto hyväksyi sen, että uudet psykoaktiiviset aineet sisällytetään huumausaineen määritelmään delegoitujen säädösten avulla sillä ehdolla, että neuvoston ehdottamat keskeiset muutokset uusia psykoaktiivisia aineita koskevaan lainsäädäntöön otetaan huomioon.

Kansallisten toimenpiteiden toteuttamisen määräaika

Komission alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna neuvosto ehdotti tiettyjen uusien psykoaktiivisten aineiden kieltämistä koskevien kansallisten toimenpiteiden toteuttamista koskevan määräajan lyhentämistä yhdestä vuodesta puoleen vuoteen siitä kun delegoitu säädös uuden psykoaktiivisen aineen sisällyttämisestä huumausaineen määritelmään on hyväksytty. Parlamentti ehdotti tämän määräajan lyhentämistä edelleen kolmeen kuukauteen. Neuvottelujen tuloksena parlamentti päätti hyväksyä kuuden kuukauden määräajan kansallisten toimenpiteiden toteuttamiseksi sen varmistamiseksi, että kaikilla jäsenvaltioilla olisi erilaisista oikeusjärjestelmistä huolimatta riittävästi aikaa toteuttaa toimenpiteet.

Riskinarviointiraportin laatimisen kynnys

Parlamentti katsoi, että neuvoston kaavailema kynnys riskinarviointiraportin laatimiseksi sen jälkeen, kun yhteinen raportti uudesta psykoaktiivisesta aineesta on laadittu, oli liian korkea ("jos alustavan raportin perusteella on syytä uskoa, että kyseinen aine voi aiheuttaa vakavia kansanterveydellisiä riskejä tai kansanterveydellisiä ja sosiaalisia riskejä"). Tästä asiasta käytyjen keskustelujen jälkeen parlamentti hyväksyi kaavaillun kynnyksen, koska siinä ainoastaan viitataan vakavan riskin mahdollisuuteen sen sijaan, että todettaisiin riski, ja koska tämän kynnyksen on liityttävä kriteereihin, joita sovelletaan uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämisessä huumausaineen määritelmään (joiden mukaan aineiden on aiheutettava vakavia kansanterveydellisiä tai tapauksen mukaan sosiaalisia riskejä unionin tasolla).

IV PÄÄTELMÄ

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa on otettu huomioon neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä käydyissä neuvotteluissa komission avustuksella aikaansaatu kompromissi. Kun direktiiviehdotus ja asetusehdotus on hyväksytty, ne korvaavat nykyisen järjestelmän, jolla puututaan kaikkein vaarallisimpiin uusiin psykoaktiivisiin aineisiin EU:n tasolla ja joka perustettiin päätöksellä 2005/387/JHA. Uuden järjestelmän avulla voidaan vähentää puoleen se aika, joka on tarpeen valvontatoimiin, joita sovelletaan kaikkein vaarallisimpiin uusiin psykoaktiivisiin aineisiin EU:n tasolla.